

Барвінок

Всеукраїнський
дитячий журнал

Індекс 74022

«Барвінок» застерігає: надмірне захоплення комп'ютерними іграми небезпечно для твого здоров'я!

ЯЩІРКИ, ЯКИХ НІХТО НЕ БАЧИВ

А чому це і Володя Скороход з Рівненської області, і Максим Дерев'яний з Дніпропетровської області, і Оля Кругляк з Полтавської області, і ще три тисячі барвінчат так цікавляться жахливими ящірками, яких ніхто ніколи не бачив? Невже їм кортить поблукати тропічними заростями, які буяли на нашій планеті близько 210 мільйонів років тому? Що ж, кортить — ходімо!

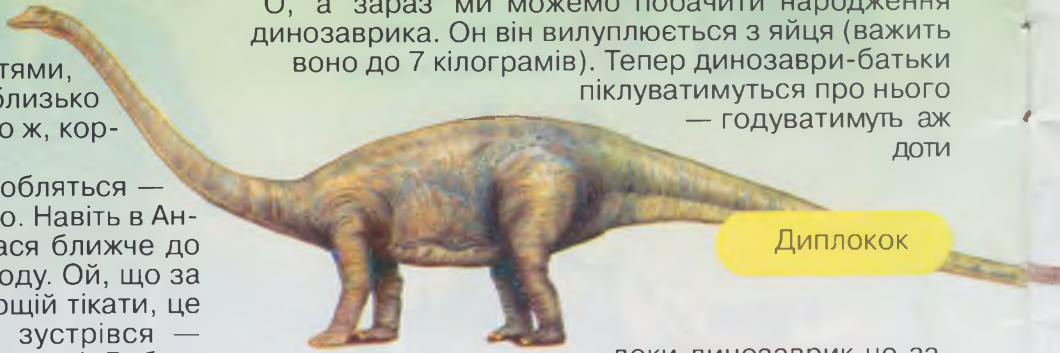
Курточки й светри не знадобляться — тоді на землі було дуже тепло. Навіть в Антарктиді. Бо вона знаходилася ближче до екватора, і на ній не було льоду. Ой, що за гора на нас суне? Треба мерщій тікати, це найбільший динозавр нам зустрівся — брахіозавр. Важив він 70 тонн! Добре, що ми вчасно його помітили. Еге, та тут лише начувайся — знову он динозавр суне. Але не біймося його — це диплодок, він травоядний. Апетит у нього хоч і гарний — протягом доби з'їдає тонну їжі, але допитливі школярки йому не смакують, — ласує виключно листям. До речі, динозаврів, що харчуються рослинною їжею, називають травоядними, але трави тоді ще не було на землі. Вона з'явилася вже після того, як динозаври вимерли.

Еге, а це що за страхо-вище — справжня жахлива ящірка (так назвав динозаврів учений Річард Оуен в 1842 році) женеться за малесеньким динозавриком? Мабуть, хижак тиранозавр хоче вполю-

вати меншого. Стрибай, малий, до нас на руки і тікаймо. Знайомтесь, це компсогнат — найменший динозаврик — разом із довгим хвостом всього 70 сантиметрів завдовжки. Ні, з собою ми його не заберемо і приручати вдома не будемо, — у нього тут дім, хай живе.

Краще погляньте на цю дивовижу — динозавра, який намагається літати. Це археоптерикс — найдавніший з відомих птахів. Він спочатку перестрибував з дерева на дерево, рятуючись від ворогів. Лусочки, якими вкрита його шкіра, поступово перетворилися на пір'їнки. Вчені вважають динозаврів прабатьками птахів. Скелети невеликих динозаврів майже нічим не відрізняються від скелета археоптерикса.

О, а зараз ми можемо побачити народження динозаврика. Он він вилуплюється з яйця (важить воно до 7 кілограмів). Тепер динозаври-батьки піклуватимуться про нього — годуватимуть аж доти

Диплодок

доки динозаврик не залишить рідне гніздо. Побажаймо йому вирости великим, а оскільки він з родини диплодоків — найдовших динозаврів, то й справді виросте таким — до 27 метрів завдовжки.

Шкода, що вже час повертатися. Бо хотілося б ще поспостерігати за цими незвичайними ящірками, а може, й дізнатися, чому вони зникли з нашої планети. Вчені вважають ймовірною одну з двох причин: або це поступове охолодження клімату, або якась грандіозна катастрофа. Можливо, в землю врізався величезний метеорит. Він здійняв таку гігантську хмару пилу, яка на багато місяців, а може, й років закрила Сонце. Це й призвело до загибелі динозаврів. Змії, ящірки, крокодили й черепахи вижили.

А тепер, барвінчата, пригадайте все, що знаєте про динозаврів, напружте свій мозок, підключіть уяву і фантазію — і висуньте свою версію, чому вимерли динозаври. Можливо, саме вам пощастить розгадати одну з найбільших таємниць на-

Тиранозавр

«Барвінок» — національний журнал. Передплачуючи і читаючи його, ти, барвінчатко, разом із батьками підтримуєш українську культуру.

шої планети. Серед авторів найоригінальніших версій розіграватиметься дитяча енциклопедія.

Конкурси "Приз номера — дитяча енциклопедія" у другому півріччі знову запросять вас, барвінчата, в пошуки й мандрівки.

УСІ СТАЖУТЬ ТЕЛЕПАТАМИ І ВІДПОЧИВАТИМУТЬ У КОСМОСІ

**"Яким буде світ, люди в ХХІ столітті?
Таня МАЙКУТ, Івано-Франківська обл."**

Світ змінюється швидко, і змінюємо його ми, люди. Здається, лише зовсім недавно почули про "мобілки", а телефонна лихоманка вже охопила іспанських школярів. Це модно і прикольно — повсюди носить з собою мобільний телефон. Дехто не може дочекатися кінця уроку — і дзвонить сусідці по парті. Звісно, вчителі від того не в захваті. А тому написали листи батькам з проханням заборонити дітям носити до школи телефони. І попередили, що відбиратимуть "мобілки" й штрафуватимуть таких базік. А що, хіба сподобалося б учню за останньою партою, якби вчитель йому по телефону повідомляв про отримання двійки?!

Та "мобілки" — то дитячі іграшки порівняно з тим, що чекає нас у майбутньому. Там нам не потрібні будуть ні телефони, ні факси, ні радіо, ні... — страшно навіть подумати, що з часом ми перестанемо... розмовляти. Неможливо уявити, що не буде на землі ні базік, ні говорунів, ні язикатих хвесьок. А все тому, що ми читатимемо чужі й передаватимемо свої думки без звукового посередництва. Так, так, ми всі станемо телепатами. Ото вже хай спробує тоді вчитель знайти таке запитання, відповідь на яке не "зчитав" би з його голови навіть двісник.

До речі, ці прогнози взято не з учнівського твору про майбутнє. 30 найвидатніших розумів нашої планети — вчені, письменники, громадські діячі — висловили своє бачення майбутнього на основі сучасних досягнень науки і техніки.

У 2020 році комп'ютер працюватиме зі швидкістю людського мозку — 20 мільярдів операцій за секунду! Через 18 років він зможе вмістити в собі весь розум Америки. І до такого комп'ютера (мине лише небагато часу) можна буде підключитися. Ні, не через мережу Інтернет, а імплантувавши, тобто вжививши спеціальний чіп. Уже сьогодні на нашій планеті є люди, яким імплантовано такі чіпи. Це дає змогу їм

без пультів дистанційного керування вмикати світло, телевізор, комп'ютер, відчиняти і зачиняти двері. Наче в казці, лише подумали — і телевізор сам вмикається і показує мультик.

І хай нікого не лякає незрозуміле слово "імплантація". Бо вже до 2010 року лікування стане безболісним. Наприклад, щоб прооперуватися, людині треба буде всього-навсього проковтнути робота-хірурга завбільшки з пігулку. Проквітнула — і через пульт керування йде хірургічна операція.

А замість "мобілок" краще ходити до школи з годинником (такі ось-ось з'являться у продажу), що і покаже, скільки часу залишилося до кінця контрольної з математики, і визначить стан здоров'я школяра. Хіба підніметься рука у вчителя поставити двійку учневі, який прийшов на його урок навіть з хворим горлом?!

Після уроків можна буде з друзями злітати до супутника Юпітера або Сатурна — через п'ять десятиліть це вже буде не фантастика. Та чого так довго чекати — вже у 2010 році космічні мандрівки стануть найпопулярнішим відпочинком.

Хто хоче у таке майбутнє, той хай телепатує (без слів, подумки) мені про свою згоду жити в ньому.

БАРВІНОК

КАЛЕНДАРІЙ НАГАДАЙДИТЬ

Привіт, барвінчата! Отже, у червні до нас приходять такі свята.
1 — Міжнародний День захисту дітей. Не забули, які права ви маєте? Право на любов і піклування, на охорону здоров'я, на освіту, на відпочинок і дозвілля, на доступ до інформації (нагадайте про це право мамі, якщо вона не хоче продовжити передплату на "Барвінок" до кінця року). Ваші права та обов'язки як громадян України закріплено Конституцією України, День якої ми святкуємо 28 червня.

8 червня — Вознесіння, а 18 червня — Трійця, Зелена неділя. На це свято у кімнатах пахне лужками — оселі прикрашаються материнкою, чебрецем, полином, лепехою.

І не забувайте: канікули — час, коли байдкувати ніколи. Відпочивайте, займайтеся улюбленими справами, читайте "Барвінок", допомагайте батькам, хай і вони трохи відчують, яка то весела пора — канікули.

4

ТЕРМІНОВЕ ЗАВДАННЯ ТОБІ, БАРВІНЧАТКО!

Дізнайся, хто з твоїх знайомих у вересні піде до першого класу. Розкажи їм, їхнім батькам, а також своїй учительці, що «Барвінок» восени спеціально для них друкуватиме:

1. «Першокласні пригоди» — поради досвідченого другокласника, твого доброго друга — Антона Алатона, які допоможуть першокласникам привыкати до шкільного життя;

2. Спеціальні твори для читання-розглядання у 1—2 класах за новою програмою. А тому нехай вже зараз передплатять журнал на друге півріччя. Йти до школи з «Барвінком» — і надійно, і цікаво. І запитай у бібліотеці, чи приходиме до неї журнал і надалі!

Передплата завершиться 6 червня.

Увага! Ти знову отримуєш шанс у новій лотереї — чит. стор. 20.

Ліна КОСТЕНКО

МЕНЕ ІЗМАЛКУ ЛЮБЛЯТЬ ВСІ ДЕРЕВА

Мене ізмалку люблять всі дерева,
і розуміє бузиновий Пан,
чому верба, від крапель кристалева,
мені сказала: "Здрастуй!" крізь туман.
Чому ліси чекають мене знову,
на щит піднявши сонце і зорю.
Я їх люблю. Я знаю їхню мову.
Я з ними теж мовчанням говорю.

Художник
Ю. ПРАВДОХІНА

Кварк роззублено озирився навколо. Від мальовничого затишного березового гаю, де так любив відпочивати суперагент, залишилися обгорілі стовбури дерев та зловісно шурхотів під ногами попіл. А найстрашніше те, що в гаю була надійна схованка, де зв'язкові залишали йому посилки від Шефа. Кварк скреготнув зубами, згадавши майже забутий смак згущеного молока. Біля обгорілого пенька він побачив закіптюжену банку, а поряд... поряд же тліли залишки величезного вогнища. Все зрозуміло. Країна Школярія "весело" відзначила свято останнього дзвоника...

Повернувшись до резиденції, Кварк довго сидів у зажурі біля рації, дивився на чотири вогнегасники, що вишикувалися на стіні. А потім рішуче дістав із сейфа свою знамениту теку і вийшов в ефір відкритим текстом:

СТЕЖ ПРИ

Всім, всім, всім! Надтерміново!

Всіх, хто мене чує, — благаю, не розпалюйте вогнища у лісі. Суха трава, минулорічне бадилля спалахнуть, наче порох, загасити їх дуже важко.

Якщо є нагальна потреба розвести вогнище, знайдіть захищене від вітру місце, бажано неподалік від струмка чи річки, і вирийте прямокутну ямку завглибшки 15—20 сантиметрів. Уважно обдивіться, чи немає навколо чогось такого, що може спалахнути від найменшої жаринки. Наберіть у пластикову пляшку води, поставте поряд. І лише тоді розпалюйте вогнище. Ні в якому разі ні на хвилину не залишайте його без уваги.

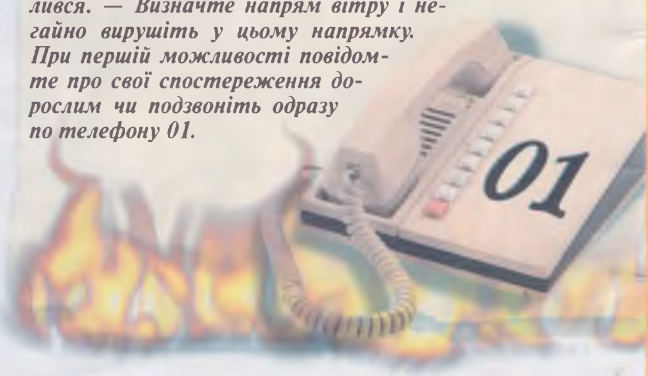
Перед тим, як піти звідти, ретельно загасіть залишки вогнища. Присипте землю і для певності зверху ще полийте водою.

Якщо побачите кинуте кимось тліюче вогнище, не минайте його, загасіть. Може, саме завдяки вашій пильності не станеться лиха.

Якщо почуєте запах диму, стривожені крики птахів, перш за все визначте напрям вітру. — Тут Кварк на мить замис-

лився. — Визначте напрям вітру і негайно вирушіть у цьому напрямку. При першій можливості повідомте про свої спостереження дорослим чи подзвоніть одразу по телефону 01.

© «Барвінок», 2000

ЖИВА ІГОД

Всім, всім, всім!..

І ми теж радимо вам, барвінчата, прислухатися до закликів суперагента. А наостанок ось такі цікаві підрахунки. Коли всю земну сушу порівню поділити між усіма жителями нашої планети, то кожному дістанеться шматочок розміром приблизно у п'ять футбольних полів. Уявляєте? "Ого!" — скажете. Але ж на цьому вашому власному шматочку повинні розміститись і ваші власні гори, і пустелі, і промислові підприємства. Навіть звалища і смітники. Вже уявили? Тож скільки залишиться у вашому маєтку місця лісам і галям? А ще про городи та пшеничні поля не забудьте.

Недарма Кварк б'є на сполох. Але суперагент зробив помилку, складаючи радіограму. Яку саме? Хто з вас, друзі, знайде її, той матиме шанс виграти класний приз від Управління пожежної охорони Київської області. Чекаємо листів.

Своїми найкращими помічниками-агентами суперагент Кварк визнав **Наталку ГОРЕЛОВУ** з м. Києва та **Дениса КИСЛЯ** з Рівненської обл. Вони отримують подарунки від Управління готельного господарства, туризму та екскурсій м. Києва.

Художник С. ШПАК

НАВІЩО? СКІЛЬКИ?

РЕКОРД ДОПИТЛИВОСТІ

Відгадайте, барвінчата, скільки листів надійшло на конкурс "Хто? Де? Коли? Чому? Як? Навіщо? Скільки?"? 7563! А скільки запитань у них поставлено? Задача проста: 7563 множимо на 10 — і отримуємо 75630 запитань про все на світі. Ось так ви, барвінчата, встановили рекорд допитливості. Молодці! Частину ваших запитань буде передано науковцям-педагогам — для вивчення, аналізу і, можливо, включення до шкільної програми. Хіба не цікаво було б у підручнику з природознавства дізнатися, скільки років Землі, а в підручнику з біології прочитати, чому вимерли динозаври?

Отож я уважно читав і переріхував усі запитання, радився з колегами-журналістами, консультувався у ваших ровесників, радився з ученими і визнав переможцем **Віктора ПЕРЕДЕРІЯ** з Черкаської області. Усі десять його запитань зацікавили мене, та все ж найбільше сподобалися такі: "Яким був перший винахід людства? Чи зможуть люди сконструювати машину часу? Чи можливе відродження динозаврів?" **Віктор ПЕРЕДЕРІЙ** нагороджується **суперпризом — фотоапаратом.**

Заохочувальними призами — іграми "Новий бум" — нагороджуються:

Михайло КЛАДОВ (м. Луганськ) — Як захистити Землю від метеоритів?

Олена РЕМНЬОВА (Херсонська обл.) — Чи зможуть у майбутньому люди жити на Місяці?

Данило АПОСТОЛ (Харківська обл.) — Як зроби́ти всіх людей щасливими?

Віталій КОНДЕЛЬ (Вінницька обл.) — Як птахи пам'ятають дорогу додому, повертаючись із теплих країв?

Олена НЕЧИТ (Сумська обл.) — Чи боляче дереву, коли його ламають?

Михайло ТИВОДАР (Закарпатська обл.) — Чи навчатся тварини говорити?

Дуже цікаві запитання надіслали також **Аліна НАУМЕНКО** та **Лілія ГУЦАЛЕНКО** з Вінницької, **Юрій ГАЛАЗЮК** та **Ольга КИРИЛЮК** з Волинської, **Алла ПРОХОРОВИЧ** з Дніпропетровської, **Олександр ПОЕТОВ** з Донецької, **Ольга КАСЯНЧУК** із Житомирської, **Людмила СТИЛЬНИК** із Закарпатської, **Аліса ГРИНЕНКО** та **Яків ЛИННИК** із Запорізької, **Павло ДЕМКІВ** та **Тетяна МАЙКУТ** з Івано-Франківської, **Юля БІЛИК** та **Тетяна ВАКУЛЕНКО** із Київської, **Ірина** та **Оксана САВЧЕНКИ** і **Ольга ПРАЦЮК** з Кіровоградської, **Аліна БАЦЕКАЛО** зі Львівської, **Софія ПОГОРЕЛОВА** з Луганської, **Катерина НІСІНЕЦЬ** з Миколаївської, **Ігор ДОСОУДІЛ** з Одеської, **Сергій САПІН** та четвертокласники з с. Бутівці Полтавської, **Тарас РОКУНЕЦЬ** та **Настя СКОЧКО** з Рівненської, **Сергій** та **Маргарита ПАШУКИ** і **Тетяна КРИКУН** із Сумської, **Ольга СТРУСЬ** з Тернопільської, **Олександр МАТВЕЄВ** з Харківської, **Микола ГРАБЮК** з Херсонської, **Яна ЯРОВА** з Хмельницької, **Дмитро ПЕТРОВ** з Черкаської, **Наталка ЛУК'ЯНЧУК** з Чернігівської, **Наталка СОКОЛІВСЬКА** та **Наталка КОРЧИНСЬКА** з Чернівецької області, **Ганна ШЕВЧУК** з м. Київ, **Славко ФІЛЮШКІН** з Криму.

Чесно кажучи, нецікавих запитань у ваших листах я не знайшов. Тому дуже дякую всім, хто надіслав свої листи із запитаннями. На найцікавіші відповідатиму на сторінках журналу.

БАРВІНОК

Викотилося з-за небокраю сонце. Впав промінчик на чорне дзеркальце, яке тримав Кося, і враз з'явився сонячний вовк Вовило.

— О! Заець! Ги! — вищирився він на Кося.

— Був заець! А теперчки — вовк! У заячій шкурі. Косило я! Гр-р-р! У-у-у!.. — І Кося теж вищирився.

— Ти диви! Справді злий! Як вовк! Ну тоді давай дружити, — усміхнувся Вовило.

— Давай! Вовку з вовком чого не заприятелювати.

— Тоді біжимо Терентія шукати! — І Вовило з Косею побігли.

А Колько Колючка життя роззирався на всі боки, виглядаючи Терентія. Сонячний зайчик з'явився перед ним так несподівано, що їжачок аж відсахнувся.

— Слухай уважно і не перебивай! — сказав Терентій, сторожко озираючись. — Я все знаю. Кося з Вовилом шукають мене, тому часу обмаль. Скоро мені доведеться тікати. Негайно біжи до нашої Країни Сонячних Зайчиків по чарівне біле дзеркальце. Тільки зазирнувши у нього, Кося зможе стати таким, як був.

— Ага!

Ясно! — усміхнувся пан Морок. Вигулькнувши з-під землі разом з Бабаєм та Бабою Ягою, він ховався з ними неподалік у чагарях. Колько і Терентій їх, звичайно, не бачили.

— Як же я знайду вашу Країну Сонячних Зайчиків, коли не знаю, де вона? — захвилювався Колько.

— Ось тобі промінець-дороговказ. Він покаже тобі дорогу до чарівного озера-дзеркала, по той бік якого лежить наша країна. Тільки не барись!..

Колько схопив промінець-дороговказ і подріботів лісом. А тут і сонячний вовк з Косею з'явилися. І Терентій кинувся навтіки.

— Що б-будемо р-робити? — спитав Бабай.

— По-моєму, треба одібрати у Колька промінець! — сказала Баба Яга.

— Силоміць не одберемо аж ніяк! — сказав пан Морок. — Промінець же сонячний, а ми — темна вража сила. Він для нас смертельно небезпечний. Треба хитростю діяти.

— Я-як? — роззявив рота Бабай.

— Подумати треба! — сказав пан Морок. — Ходімо у мій палац. І вони провалилися під землю.

Бігаючи по лісу за Терентієм, Кося так виснажився, що нарешті не витримав і впав.

— Усе! Більше не могу!

Терентій спинився.

— Стривай! — сказав він Вови-

лу. — Хай Кося перепочине трохи. Бачиш, як захекався. Ми ж з тобою сонячні, не втомлюємося. А він звичайний.

— То хай не бігає. Я сам! — огризнувся сонячний вовк.

— Як же він може не бігати, коли йому весь час треба пускати тебе чорним дзеркальцем на мене. Я віддзеркалююся від

Терентій з Країни Сонячних Зайчиків

Повість-казка*

будь-якого скельця, будь-якої дзеркальної поверхні, будь-якої калюжки. А ти — тільки від чорного дзеркальця.

— То виходить, я цілком залежу від цього вуханя? — здивувався сонячний вовк.

— Авжеж!.. А поки він відпочиває, давай хоч у піжмурки пограємо. Тобі ж, мабуть, набридло просто так за мною ганятися... Ти жмурись, а я сховаюся.

— А й справді нуднувато просто так бігати. Давай! — Вовило затулив лапами очі. — Раз-два-три-чотири-п'ять! Я іду шукать!

цю мить з'явився Терентій.

— Не вір їм, Колько! —

вигукнув сонячний зайчик.

— Вони хитрують, обдурюють тебе! Ану, геть з дороги! — І Терентій спрямував на них свій сліпучий промінь-спис.

— Вва-вай! — панічно скрикнули Бабай та Баба Яга і провалилися під землю.

— Що таке?! А де ж сонячний вовк?! — закричав пан Морок і теж провалився під землю.

— Давай, Колько, поспішай! І не піддавайся на хитрощі!.. А я мушу тікати, бо Кося й Вовило уже наближаються!

І Терентій зник.

А Колько Колючка поспішив далі.

(Далі буде)

Історія раїни зайчиків

Всеволод
НЕСТАЙКО

А Колько Колючка в цей час дріботів собі туди, куди вів його промінець-дороговказ. І тихенько мугикав пісеньку, підганяючи себе:

*Треба, треба поспішати
Друга Кося рятувати!
Треба, треба швидше йти —
Біле дзеркальце знайти!*

Аж раптом просто з-під землі вигулькнули перед ним пан Морок, Баба Яга і Бабай. Вони усміхалися так лагідно і привітно, наче побачили наймилішого родича.
— Голубе ти наш дорогий! — радісно заговорив пан Морок. — Не бійся! Бачиш, ми тебе не лякаємо. Ми хочемо тільки поговорити з тобою. Краще не сваритися, а домовитися. Ми клянемося, що ніколи не будемо тебе лякати, а ти...

Пан Морок не договорив. Бо в

Хто не заховався, я не винуватий!
Поки сонячний вовк промовляв лічилку, Терентій зник.

— Я іду шукать! — нарешті вигукнув Вовило і розтулив очі.

— Еге, шукай вітра в полі! — пхикнув Кося. — Він тебе обдурив і втік.

— Це ти, ти винен! Розлігся тут! — закричав сонячний вовк. — Ану вставай! Мерщій у погоню!..

Художник
В. БАРИБА

Цікаво, чому тваринам для спілкування достатньо звуків, а людям, аби зрозуміти одне одного, потрібні тисячі слів? Звичайно, наш світ набагато складніший, ніж тваринний. Адже щодня ти дізнаєшся про щось нове і запам'ятовуєш нові слова.

що легко ламається. Натискаєш — і... чуєш **хр** або **кр**. Тож не дарма саме цими звуками починаються слова **хрумати**, **хрупати**, **хрускати**, **хрустити**, **хряскати** і **to crack** (ту крек) — тріскатися, **to crisp** (ту крісп), **to crackle** (ту крекль), **to crunch** (ту кранч) — хрустити, **to crumble** (ту крамбл) — кришитися.

Або налий у ванну теплої води і поплюскайся. О, які приємні і знайомі звуки! Вони у словах: **хлебтати**, **хлинути**, **хлипати**, **хлистати**, **хлюпати**, **хлюскати**, **хлющати**, **хляпати**, **хльоскати**.

Англійцям же схожі звуки — **фл** — нагадують свист повітря: **to flap** (ту флєп) і **to flutter** (ту флєтє) — махати, **to fling** (ту флінг) — кидати, **to flit** (ту фліт) — пурхати, **to flop** (ту флєп) — бити крилами.

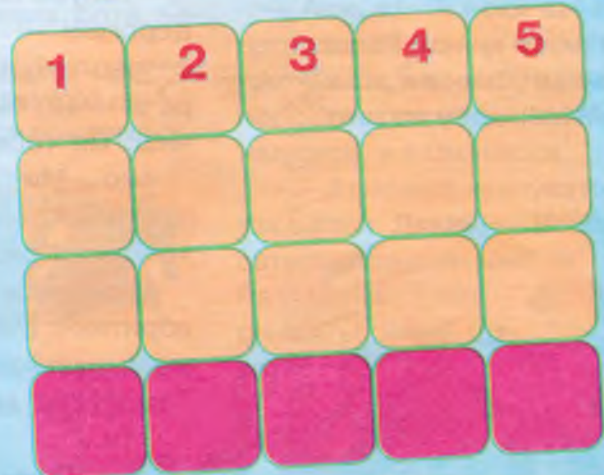
Тож уважному та спостережливому звук може розповісти чимало!

ГІК-ГАК — ХТО СПІВАЄ ТАК?

Кросворд

Хочеш дізнатися, хто по-німецьки співає "гік-гак"? Затоновані клітинки кросворду підкажуть тобі, якщо ти правильно розгадаєш його.

1. Позичені гроші, які треба віддати.
2. Заборона.
3. Смачний напій з хліба.
4. Птах.
5. Поле, лан.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ,
вміщені у № 4

Загадка. Кінь. Шаради. Коси—оси. Сорок—сорока. Сім—сом.

ЩО ЗАХОВАНО У ЗВУЦІ?

Леся МОВЧУН

to croak

А чи знаєш, що в деяких звуках все-таки закладено бодай крихітку значення, яке люди підсвідомо, як діти природи, вловлюють? Що, по-твоєму, означають англійські слова **to croak** (ту кроук), **to moo** (ту му), **to mew** (ту м'ю)? Пригадай, що роблять ворони (**каркають**), корови (**мукають**), коти (**нявкають**).

От які схожі ці слова в різних мовах! Отож тобі буде неважко здогадатися, кого англійці називають **a cuckoo** (є куку) і **a cock-a-doodle-doo** (є кок-є-дудлду).

Звичайно, це **зозуля**, від якої ми чуємо "ку-ку", і **півень**, який горлає "ку-ку-рі-ку".

А тепер проведемо кілька експериментів. Спочатку тобі знадобиться паличка,

to mew

Художник Н. ШИРЯЄВА

to moo

Всесвітні перегони на жирафах

Всесвітні перегони на жирафах стартують знову. Цього разу в них беруть участь десять барвінчат.

— Тату, у нас зіпсувався телевізор, — каже син батькові.
— За такі слова ти місяць не читатимеш "Барвінок", — розсердився тато.

Сергій ТРЕТЯК,
Київська обл.

— Як первісні люди добували вогонь? — запитує учитель.
— Спочатку вони били каменем об камінь, викрешували іскру і підпалювали нею стару газету, — відповів учень.

Оксана СИПАЛО,
Полтавська обл.

— Як ти, онучку, вчишся? — запитує дідусь онука.
— Вчуся я, дідусю, на п'ять, але ставлять мені трійки.

Юля СТОЛКОВСЬКА,
Херсонська обл.

— Згадай-но, Петрику, на чому я зупинився? — питає вчитель.
— І згадувати не хочеться. Ви говорили про щось таке, за що можна отримати двійку.

Лариса КОВАЛЕНКО,
Чернігівська обл.

9

— Хто такий пастух?
— Тренер корів.

Ліля СИТНЕНКО,
Дніпропетровська обл.

— Що таке коло? — запитує вчитель.
— Це квадрат, у якого немає жодного кута, — відповів учень.

Оля ЯВТУШЕНКО,
Сумська обл.

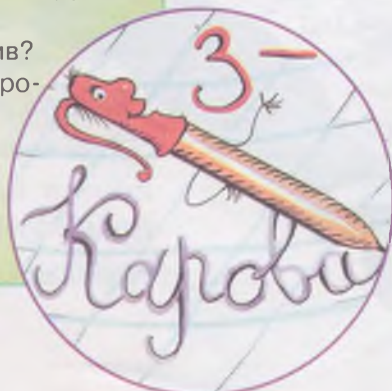
Вкладаючи сина спати, мама хвалить його:
— Бачиш, любий, сьогодні я тобі не зробила жодного зауваження.
— Молодець, мамо, завжди будь такою!

Ольга КИРИЛЮК,
Волинська обл.

— Мамо, дай мені свою ручку,
— просить син.
— А свою що, загубив?
— Ні, моя помилки робить.

Оля ЛОШАК,
Івано-Франківська обл.

— Чи навчилася ти сьогодні чого-небудь у школі? — запитує мама.
— Так, говорити пошепки, — відповіла доня.

Сніжана ГОЛІНСЬКА,
Хмельницька обл.

Художник
В. ДУНАЄВА

ЧОМУ НА МІСЯЦІ НІЧОГО НЕ ЧУТИ?

Звуки — це невидимі коливання повітря. Коли хтось говорить, то вібрують голосові зв'язки в горлі, коливання (звукові хвилі) підхоплюються повітрям і несуться до вуха.

Звукові хвилі передаються зі швидкістю 340 метрів за секунду — набагато повільніше, ніж світло. Ось чому під час грози ми спочатку бачимо блискавку, а вже потім чуємо грім.

А на Місяці не можна нічого почути. Бо там немає повітря, яке б передавало звукові хвилі.

ЯК НАРОДЖУЄТЬСЯ РІЧКА

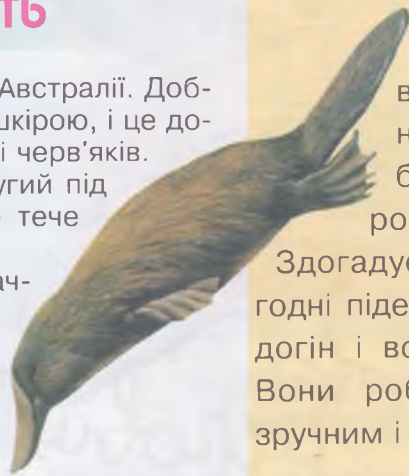
Річки, як правило, починаються з малих струмків чи джерела, що б'є з-під землі. Рухаючись униз, річка вбирає в себе інші менші струмки й річки, які називаються притоками. Вода несе із собою тверді часточки, які труться об дно і стінки русла. Так річка стає ширшою і глибшою.

КАЧКОНІС ГАРНО ЇСТЬ

Качконіс австралійський, звісно, живе в Австралії. Добре плаває, має дзьоб, вкритий чутливою шкірою, і це допомагає йому відшукати в каламутній воді черв'яків. Нора має два виходи: один на землі, другий під водою. Своїх малят годує молоком, яке тече просто з його шкіри.

У Нью-йоркському зоопарку жило два качконіси. Вони з'їдали протягом місяця 25 000 черв'яків, дуже багато річкових рачків, жаб тощо. Важили вони всього 1—1,3 кілограма, проте на їжу для них зоопарк витрачав більше коштів, ніж на харчування слонів.

ПРИПЛИНЬ, ВОДИЧКО,

Ти прокидаєшся вранці,ходиш до ванної кімнати і звично простягуєш руку до... Стоп! Зупинися! Те, до чого простягнуто руку, посідає третє місце в десятці найвагоміших ідей і винаходів, що найбільше вплинули на розвиток людства.

Здогадуєшся, про що сьогодні піде мова? Так, про водогін і водопровідний кран. Вони роблять наше життя зручним і приємним. Вони, це

ПРИПЛИНЬ, ДО МЕНЕ!

стверджують найвидатніші вчені всього світу, дали змогу людям створювати великі міста, в яких розвивалися наука і техніка. А це було б неможливо без дотримання елементарних правил гігієни. До того ж зрошення полів сприяло вивільненню великої кількості людей, які замість того, щоб поливати посіви, винаходили велосипеди, пральні машини, ролики, журнал "Барвінок" тощо.

Але як виник водогін? На ярмарку в італійському місті Барі

було виставлено водопровідні крани й змішувачі, а спеціальний буклет розповідав, що виготовлено їх аж... 2000 років тому. Отже, уже тоді в Давньому Римі вміли не тільки підвести воду до міста, а й обладнати ванні кімнати, подавати гарячу й холодну воду. Один з найзнаменитіших римських водогонів — Марціїв—збудовано в 144 році, а працює він і нині.

В Київській Русі простий водогін з'явився в XI столітті. В одному з літописів згадується, що вода до княжого двору текла трубою.

У середні віки люди знехтували повагою до чистоти. З'являлися міста, де не було водогону й каналізації. Як наслідок — епідемії страшних хвороб, які забирали тисячі життів. Про це варто згадувати щоразу, коли лінуєшся вимити руки перед обідом.

Стародавній
римляни

брали воду з чистих гірських джерел, і її не потрібно було очищати. Відтоді минуло багато віків, і річки стали забрудненими. Ти вже знаєш, що воду з них ні в якому разі пити не можна, а в твоєму крані вода очищена. Але й вона тобі не завжди смакує, тому батьки стараються роздобути джерельної чи хоча б тієї, що у магазині. Бо вода — це твоє здоров'я. Отож здорової тобі води! На все життя!

11

Аби ви знали — чудеса бувають не лише в казках і в решеті.

Богдан як стояв, так і сів повз лавку на долівку. Бо до хати крізь вузькі двері ледь протислося таке собі чудернацьке створіння: лапи котячі, хвіст із китичкою, як у лева, голова теляча — і крила! Точнісінько як у доісторичного звіра з підручника.

— Прийшов! — Баба Франя сердито похитала головою. — Здрастуйте,

Змія за вухом баба Франя. — Кажали мені, що на хуторі Змій поросся потяг, а я, грішним ділом, подумала на тебе...

— Це той, чужий! Він і мене налякати хотів, але я йому хвостом по носі я-а-ак заліпив!

— Не хвались, не хвались, — почувся голос від дверей. — Бо тобі ще доведеться з ним по-справжньому битися.

До хати зайшов козак Мамай. Змій радісно замахав хвостом, але коли побачив, що з-за спini Мамаю визирає дядько Юра, перелякано поліз під стіл.

— Вилазь, — потяг його за хвіст Мамай, — порадилося.

Поки витягали з-під столу Змія, поки баба Франя закінчила заговорювати кров дядьку Якову, поки Гапка збирала вечерю, поки скаржилася Мамаю на Кашпіра...

Франя.

— Скаже людині кулаки стиснути, а розтулити можна буде тільки тоді, коли він дозволить. А відтак ані щось робити, ані ложку до рота донести...

— То це ж якраз те, що треба! Бо ті харцизяки вже не раз намагалися Богданові до рук зброю підсунути. Але де ж його шукати, Кашпіра?

72

не застуйте! То що, зараз тебе сварити чи трохи зачекати?

— Бабуню, — ображено закопилило губку телятко з крильцями, — за що мене сварити? Я ж хороший. А всі мене ображають. Дядько Юра за мною зі своїм списом ганяється, каже, що я не так літаю. Вчора дівчата коло річки у воду штовхнули — не так я їм співаю. Тепер ви, бабуню, за щось сварити хочете... І куди бідному Змієві подітися?

Змій! Оце і є оте страшне чудовисько з казок, яким малих діточок лякають? Сидить у хаті баби Гапки, скаржить на долю, зараз рюмсати почне...

— Ну, годі, годі тобі! — почухала

— Гей, кумо, не журись! — засміявся Мамай. — Кашпір хоч і пройдисвіт, але дякуй, що він тобі кулаки не за-тис. Оце він справді добре робити вміє.

— Ану, розкажи, — скинулася баба

Після Гапчиного ча-сткування, певно, дале-ченько забіг.

— А нащо нам Кашпір? Я теж так умію, — озвався дядько Юра. — Але вважайте, бабо Франю, до-ведеться вам хлопця з ложечки го-дувати, аби не охляв.

Уранці після сніданку Богданові заговорили кулаки з тією умовою, що він зможе їх розтулити, як тільки побачить Чарівну браму. Йти до неї було вже недалечко, тож зібралися в дорогу всім гуртом. Баба Гапка не знати нащо тягла з собою мітлу і качалку, якою звечора тісто на вареники качала. Телятко-Змій спершу

ШО БРАМА

Валерій
і Наталя
ЛАПІКУРИ
Фантастична
повість*

шкутьільгав позаду, а потім не витримав, розбігся і злетів. Юра за звичкою погрозив йому списом.

— Що, дядьку, знову я не так літаю?
— задерикувато гукнув Змій і зробив крутий віраж.

вас теж така брама є. А зараз не барись. Он вона, розрив-трава, просто під брамою росте. Рви!

В цей час у повітрі загуло, і з-за дерев вилетів чужий триголовий Зміюка. Але наблизитися йому не дали. З одного боку скуб за хвоста Змій-телятко, з другого — баба Гапка, котра злетіла на мітлі, як винищувач, і гамселила чужинця по всіх трьох головах качалкою. Богдан здивився на цей повітряний бій.

— Не лови гав! — штовхнув його у бік дядько Яків. — Рви траву, неси сюди. Бачиш — чужинці вже близько.

Навіть надто близько. Богдан з повним оберемом

булька на воді.

— Неси сюди! —

Баба Франя розпалила вогонь біля брами. Богдан кинув у вогонь жмут трави, повалив густий запашний дим, але цей дим, певно, добряче роз'їдав очі чужинцям. Густа пелена вкрила весь пагорб, і коли дим розсіявся, ані вершників, ані триголового чудовиська не було.

— Ура! Перемога! — закричав Богдан.

— Поздоровляю, чайнику, — ехидно сказав Вітюня. — Скажи спасибі, що я кнопку вчасно натис.

— А-а-а що саме ти натискав? — поцікавився Богдан.

— Не скажу! Тебе взагалі не можна до комп'ютера підпускати. Бо наступного разу залетиш кудись, звідки ніхто тебе не витягне.

Богдан скорчив міну безвинного телятка, підвів очі до стелі. Раптом його погляд упав на фотографію на стіні. Раніше він не звертав на неї уваги, але сьогодні цей пагорб понад річку видався страшенно знайомим.

— Де це знімали,

73

Невдовзі вийшли до річки, подерлися по схилу крутого берега. На високому пагорбі височіла якась старовинна споруда, чимось дуже знайома Богданові.

— Десь я вже це бачив...

— Бачив. У своєму Києві. У

ком розрив-трави біг по схилу, ледве ухиляючись від батога, яким намагався його дістати чужий вершник. Нагодився Юра, загородив Богдана списом, вибив чужинця з сідла...

Обережком розрив-трави Богдан натер шаблі, списи... Трава таки справді була чарівною, бо тепер досить було торкнутися нападника списом чи шаблею — і той зникав, як

Вітюню?
— А-а-а, то тато в експедиції на розкопках. Вони там залишки якоїсь цікавої споруди знайшли, на наші Золоті ворота схожої.

— То ти зрештою скажеш, де це?

— Хіба я тобі раніше не казав? Це під Чорнобилем, трохи вище по річці... Чайнику, що з тобою? Отерів?

Богдан мовчав. Він намагався згадати, яку ж кнопку він натис минулого разу...

Віват, віват! Мудренькі будемо!

У мене, короля славнозвісної країни Мудрагелії, Мудрила Першого і Останнього, гора з плечей упала. І це завдяки вашій, барвінчата, мудрагельсько-читацькій допитливості. Бо ви всі фразеологізми в розповіді про них помітили-знайшли та ще й правильно розтлумачили.

"Ніде і яблуку впасти — тісно, **дива в решеті** — щось не бувало, **побувати в бувальцях** — мати досвід, **всипати безрезової каші** — побити, **басом дивитися** — дивитися вороже і непривітно.

Анна НАСУШНА,
Вінницька обл."

"Як Геркулес на роздоріжжі — розгубитися, **не страшкові діти** — не боятися, **своє правити** — стояти на своєму, **двох зайців убити** — дві справи одразу зробити, **гоголем походжати** — гордо.

Микола НЕЧЕПУРЕНКО,
Одеська обл."

"Сила-силенна — дуже багато, **вилами по воді писано** — щось непевне, на-вряд чи так буде, **дав по шапці** — вдарив, **на кпини взяти** — глузувати.
Юля ЛУЦАЙ,
Запорізька обл."

"Посунути хмарою — піти на когось юрбою, **небо за макове зернятко здалося** — дуже перелякатися, **слова на вітер кидати** — щось обіцяти й не виконувати, **на сполох бити** — повідомляти про небезпеку, **і сліду не залишиться** — зовсім чогось чи когось не стане.

Ірина ЛЕБА,
Кіровоградська обл."

СЕМИМЕТР КОРОПА ПОВІТРЯН І ЛЯЛЬКИ ДЛЯ ХЛОПЧИКІВ

Таких листів з правильними відповідями я отримав так багато, що байдики у моєму Палаці дуже злякалися й зникли геть. А найактивнішою цього разу на мудрагельській толоці була Ірина ЛЕБА з Кіровоградської області. Вона й отримує книгу письменника Дмитра Білуса з автографом.

Отож у Палаці Мудрості знову запанували порядок і спокій, тому я вирішив трохи помандрувати. Сів у свою скорокульку (повітряну кулю) й полетів. Аж раптом — що за чудасія?! Зачепилася моя скорокулька за коропа. Де це таке бачено — коропи у небі, та ще й семиметрові? Добре, що саме цієї миті повз мене пролітав п'ятнадцятиметровий повітряний змій. Я за нього вхопився і втік від коропа.

Та радість моя була передчасною. Бо змій мене в скорокульці потяг у центр повітряного бою. З усіх боків насадили повітряні змії і намагалися один одного вниз опустити. Скорокулька з переляку всі скоромовки забула і, звісно, приземлилася.

МУДРАГЕЛІЯ

Художник Н. ШИРЯЄВА

74

ІДОВІ ОПИ, ІНІ ЗМІІ

І по-трапив я на свято хлопчиків. Воно відбувається в Японії щороку 5 травня. Біля будинків на честь свята встановлюють високі жердини, а до них чіпляють коропів з тканини. Якщо хлопчиків сім років, то на вітрі тріпотить семиметровий короп (ото такий мене "впіймав"), якщо два роки — менший. Для японців короп уособлює стійкість, сміливість і наполегливість. Маленькі хлопчики мають проповісти крізь зшитого з тканини коропа: від голови до хвоста. Вважається, що

тоді їм буде

щастити у житті.

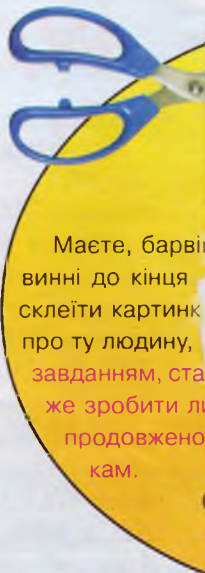
А ще хлопчикам дарують ляльок — воїнів зі зброєю. Таких ляльок ба-

гато, але дві серед них найголовніші — легендарна імператриця Дзінгу та її перший міністр. Вони були довгожителами: імператриця прожила більше ста років, а міністр — триста років.

Ось як святкують день хлопчиків у Японії.

А тепер хочу попросити вас виконати моє завдання. Влітку буде багато народних свят. Розпитайте про них у мам і бабусь. Якщо пощастить побувати на якомусь — все уважно роздивляйтеся і запам'ятовуйте. А потім мені про все побачене й почуте напишете. Найактивніші учасники нашої мудрагельської толоки отримають подарунки. Чекатиму ваших листів з розповідями про народні свята.

Мудрило Перший і Останній

Маєте, барвін винні до кінця склеїти картинк про ту людину, завданням, ста же зробити ли продовжено кам.

МАЙДАН ПУСТУНІВ

Емілія САТАЛКІНА

МОРСЬКИЙ МЕД

Гречаного меду не хочу,
 А липовий — губки лоскоче.
 Медок з різних квітів і трав
 Багато разів куштував.
 Не їв тільки меду морського,
 Цілющого й дуже смачного.
 Медок цей збирають медузки
 У морі з морської капусти.

УЗВІЗ КМІТЛИВИХ

Чому зебри смугасті?

- а) вони — помісь чорного і білого коня,
- б) у такий спосіб вони маскуються,
- в) мода в них така — розмальовуватися білою і чорною фарбами?

ПРОВУЛОК ЗАГАДКОВИЙ

Володимир ВЕРХОВЕНЬ

Маю крила, та не птах,
 На семи стою вітрах.
 Тож мене і кличе всяк
 Не інакше, як

* * *

Хоч зубів нема і рота,
 Та залізни їсть ворота.

ВУЛИЦЯ РОЗУМНИКІВ

Єгипетський фараон Рамзес III користувався аптекою для душі. Що це таке?

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ,
 вміщені у № 4

Місяць. Нотним.
 Вікно.

ПОЧАТКОВА

ПОРАДИ ВЧИТЕЛЯМ

Сьогодні чимало дітей хочуть стати бізнесменами. А навчання слід починати змалку. Травневе число журналу "Початкова школа" подає на допомогу вчителям розробки уроків з економіки, на яких учні познайомляться з діловою мовою, економічними термінами, спробують упоратися з бізнесовими задачами.

У цьому номері вчителі знайдуть також повний виклад програми "Учись бути здоровим!", мистецьку гру "Від А до Я" (інтегровані уроки з вивчення абетки), матеріали "До духовності — через красу", "Як навчитися малювати балерину".

ПЛАНЕТА ЗНАЙОМСТВ

☞ "Мені дванадцять років. Люблю музику, природу. Ольга КОНДРАТЮК. 30057, Хмельницька обл., Славутський район, с. Дяків".

☞ "Мені невдовзі виповниться чотирнадцять. Люблю малювання, сучасну музику. Мрію стати модельєром. Олеся ЯЦУК. 09020, Київська обл., Сквирський район, с. Рогізна".

☞ "Привіт! Я — Інна, мені десять років. Хто напише мені? Інна ДОРОШУК. 44453, Волинська обл., Старовижівський район, с. Смідин, вул. Миру, 37".

☞ "Я — Віка, за гороскопом — Терези. Люблю читати, співати, грати на фортепіано. Віка КОВБАСА. 13500, Житомирська обл., смт. Попільня, вул. Радянська, 12а".

ДОСЛІДЖИКИ ПІДЗЕМЛЯ

Найкращими знавцями дослідників підземелля (конкурс "Лего", № 1, 2000 р.) стали і нагороджуються конструкторами "Лего":

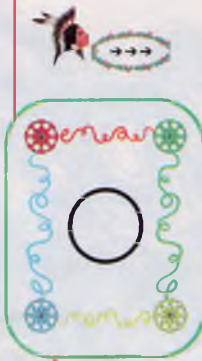
великим — Женя і Олеся ПІДОРВАНИ з Полтавської обл.;

середніми — Аліна ГОЛІНАТА з Тернопільської обл., Катерина ШУЛЬГА з Чернігівської обл., Валентина БЕРЕЖНА з Вінницької обл.;

малими — Євген ФЕДЕНКО з Дніпропетровської обл., Роман КИСЛИЦЯ з Київської обл., Людмила ГОНЧАРОВА з Харківської обл., Едик ПЕТЛЕНКО з Черкаської обл., Мар'яна КІС з Тернопільської обл., Євген КУЗНЕЦОВ з Миколаївської обл.

СОКОЛИНЕ ОКО

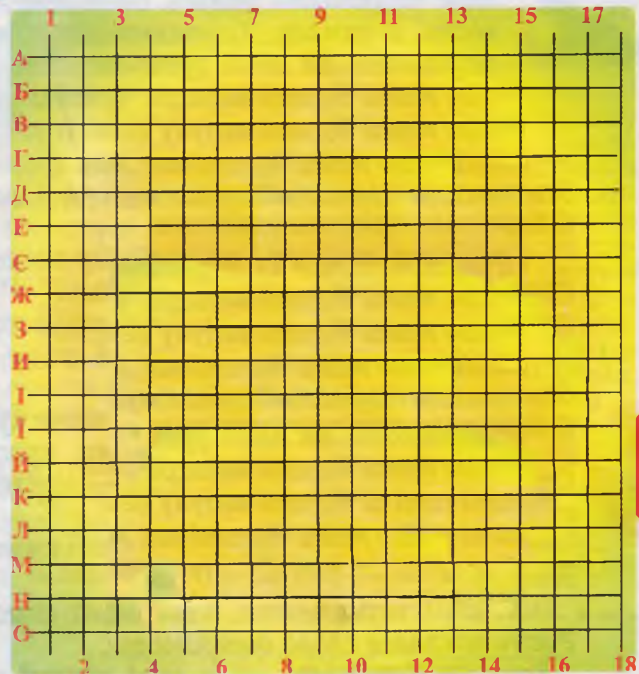
Хто вже прочитав перші слова послання відважного індіанця Соколине Око, той може читати й наступне. Що означає цей знак — підкаже зайве слово в котромусь із матеріалів номера. Найвправніші слідопити наприкінці року стануть учасниками розіграшу пречудових призів.

Запитання	а	б	в
1. Абракадабра - це	нісенітниця Ж4-Н4	чаклунство А1-І3	річка Н5-Е4
2. В українському алфавіті літер?	34 БВ-ДБ	33 Н4-Н15	32 Л3-БВ
3. Пролітень - це місяць	квітень І5-К4	травень Н15-Ж15	червень Л3-Н4
4. Скільки виробів виготовляють з глини?	63-68	вапняк 34-К5	піску Ж4-Ж15
5. Дивиться, як кіт на сало	Ж4-Г8	сметану Ж4-Г5	ковбасу Ж3-В6
6. Борисфен - це	Прут Ж4-Г11	Дніпро Г8-Г11	Дунай Б3-В11
7. Центр Європи знаходиться в	Україні Г11-Ж15	Польщі А18-В13	Англії Л7-К17
8. Микола Лисенко - це	філолог Ж3-К8	письменник Л7-О7	композитор Н10-І10
9. Глухий, як	тетеря І10-І14	змія О14-Л16	акула 315-М2
10. У Давній Русі сьомницею називали	неділю Б2-Г4	тиждень І11-Н14	дипень Г16-Д17
11. Хто спить униз головою?	кажан К5-І5	горобець К6-І7	їжак Б3-О4
12. Найбільша ріка України - це	Дністер В7-Б8	Дніпро І5-І9	Псьол В8-О14
13. Ярослав Мудрий - це	гетьман Л3-К8	цар М3-О8	князь І9-К9
14. Хто в лісі, а хто по	дрова К9-К5	ягоди К3-М4	квіти І4-А18
15. Хто сам себе хвалить?	гречана каша К7-І7	квасоля Д8-Б13	пиріжок В5-А1
16. Кого вважають предком собак?	вовка І5-І9	шакала Л7-К9	енота К5-О10

КМІТЛИВИЙ ХУДОЖНИК

Тест-малюнок

І знову, барвінчатко, "Барвінок" дарує тобі нову розвагу. Тобі треба вибрати з трьох правильну відповідь на запитання або знайти пропущене у приказці слово. Тепер зверни увагу на букви й числа після відповідей. Знайди на полі тесту відповідні точки і проведи між ними пряму лінію (як у грі "морський бій"). Наприклад, після правильної відповіді на запитання № 14 вказано точки К9 і К5. Між ними проведено лінію. Якщо ти правильно виконаєш усі завдання, тобто вибереш правильні відповіді, то на полі утвориться малюнок.

ВІДПОВІДІ НА ЗАДАННЯ, вміщені у № 4

КРОСВОРД З МАЛЮНКАМИ. *Велосипед — це са-
мобіглик.
ПРОЧИТАЙ ПРИКАЗКУ.* Де руки та охота, там скоро
робота.
ХТО ВІН? Горох.
ДОПИШИ СЛОВА. Комар. Комаха. Команда. Коман-
дир.
ЗАХИСНИК ВІД ПОЖЕЖІ. 1. Вода. 2. Удав. 3. Луна.
4. Коза. 5. Арфа. 6. Нора. Вулкан.

ПОДАРУНОК МАМІ ВІД ФАРАОНА

Кросворд

Ти, напевне, бачив у фільмах чи на малюнках у книжках фараонів. А що запозичили домогосподарки у нього? Не можеш пригадати? Тоді розв'яжи кросворд і в затонованих вертикальних клітинках прочитаєш це слово.

1. Жіночий одяг.
2. Ворота.
3. Мапа.
4. Місце, де катаються на ковзанах.
5. З неї варять кашу.
6. Вічнозелене дерево, те саме, що ялиця.

З давніх-давен українці вважали айр чарівним зіллям. Напевно, тому він стільки й назв ласкавих має: явір, ягіль, шувар, косівник, лепеха, зірчак, водяний любисток. Пахне ця прирічковая рослина м'яко, духмяно, заворожуюче. Саме це й допомогло, як розповідає легенда, витязеві свою наречену з біди визволити.

Іван ПРОСЯНИК

Воювати за любов

Тож припливли колись до Києва-града гості з самого Константинополя за морського. Аж один русич-торговець не сам межи багаті товари чужоземні йде — донечку Улесю за руку веде. А за другу — витязь Телесь торкає, мов мак спалахує. Ось греки й намовляють того русича: і шовки, й багрянці гамузом узяти.

— Хіба ж ми тебе не знаєм?! Товар з вигодою продаси, на тее літо гроші віддаси! — рече гість, багато вбратий та на очі лихуватий.

— Легко сказати — продаси! А як не продам?

— То донечку свою віддаси! — регоче купчина. — Поїдеш з нами, молодцями, красуне? Світу побачити, себе показати! — моргає лукаво.

— А чом би й не поїхати! — й собі сміється Улеся.

Ось вони пергаменту швиденько списали. Русич поклявся слова дотримати.

Коли це чує Телесь — із вежі княжої похід сурмлять. На хозарина-нечупарина йти велють. Кинулась йому Улеся на груди:

— Я тебе, милий, чекатиму... в любистку коси купатиму.

Ось і вернувся він жив-здоров, та на друге літо. На поріг ступає, шолом скидає. Аж матінка Улесина на груди йому падає:

— Ой, забрали ж нашу ясочку! В далекий край повезли.

Свиснув витязь тоді за собою сотню бойову. Але чи греки ті попливли, чи волоком човни потягли? Він про це в осоки-трави питає, а та — то сюди, то туди стебло нахляє. Сів молодець на камені й зажурився. Вирвав зілну-билину непримітну, а вона любистком пахне. Як підхопиться він та на коня:

— Тут моя мила пропливала! Косу свою русую чесала — на воду по волосочку пускала! Не втекти їм!

Наздогнав і свою любов Улесю повернув.

Ще давньоруські волхви-цілителі клали новонародженому маляті в колиску коріння айру. Вважалося, що хлопчик тоді виросте справжнім богатирем. А дівчинка і красою буде наділена, й розумом, ще й схильна до цілительства і тайнознавства. Айр справді має велику силу. Він посилює апетит, зміцнює нервову, імунну системи, поліпшує розумові здібності, сприяє загальному росту й розвитку дитей.

18

Художник
О. МАМАЄВА

Я

їди тричі на день на кінчику ножа, запиваючи водою. За два тижні не лише печія зникне, а й поліпшиться зір, загостряться увага, пам'ять.

При розумових перевантаженнях сільські травники радять до звичайних узварів додавати на 3 літри 1

три літри киплячого цукрового сиропу. Кип'ятять 10 хвилин. Потім додають 5 склянок нарізаних яблук чи слив без камінців і доводять до готовності.

Що аір чудовий засіб для волосся, ви вже, напевне, здогадалися з легенди. Він не тільки зміцнює його, позбавляє лупи, надає шовковистості, а й робить волосся духмяним. Спробуйте — і матимете оригінальне ароматичне "Я" в усьому класі.

Коли ж ваш татусь безперервно палить, прочитайте йому ось цей рецепт. 50 грамів кореневищ аіру залити 250 мілілітрами спирту. Настояться усе це має 21 день в темнім, теплім місці. А коли захочеться цигарки, слід крапнути 15—20 крапель настоянки на грудочку цукру й смоктати. Палити в цей час не можна. Через тиждень тато відчує, як зменшується потяг до курива. А через три — й зовсім стане байдужим до цигарки. Можна вживати й порошок з кореня — по 0,5 грама тричі на день, запиваючи водою.

Порошок цілюще діє при загоюванні ран, подряпин і футбольних синців. Отакий він богатир — звичайний аір!

Кореневища зазвичай копають восени, коли на заплавах спаде вода. Миють, ріжуть на кружальця. Сушать при 30—40 градусах. При недугах вживають у вигляді чаю. Беруть одну чайну ложку кореня на 1 склянку води, варять 10 хвилин на слабкому вогні. Дитині — це норма на день. Дорослому ж потрібно вдвічі більше — 2 склянки.

Сільська дівтора, що знає аір, ніколи не страждає на зубний біль чи слабкий зір. Навесні білий низ стебла аіру істівний і лікувальний. Але коли вже заболіли зуби, то на 1 склянку води беруть 1 столову ложку подрібненого кореня. Круто заварюють, настоюють годину і полощуть рот 5—7 хвилин. Біль зникає. Але й лікар потім не завадить.

Аір чудово гасить будь-яку гостритну печію. А в учнів вона зараз, на жаль, трапляється дуже часто — як наслідки шкільного харчування. Сухе кореневище подрібніть до порошку і вживайте до

Ф С П І

Міністерство зв'язку України
АБОНЕМЕНТ На **74022**
 журнал (індекс видання)

Saprotinik Кількість комплектів **1**

на **2000** рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
						X	X	X	X	X	X

Купи (поштовий індекс) (адреса)

Кому (прізвище, ініціали)

ДОСТАВОЧНА КАРТКА

ПВ місце літер На газету журнал **74022**
 (індекс видання)

Saprotinik (наменування видання)

Вартість переадресув. **10 грн. 08 коп.** Кількість комплектів **1**

на **2000** рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
						X	X	X	X	X	X

поштовий індекс місто село обл. р-н вул. буд. корп. кв. прізвище

(код передплатника)

МОДА-2000 для тебе

Хто створює моду для дітей? Звісно, дорослі. Але демонструють вбрання на подіумах маленькі топ-моделі — ваші ровесники. На показі дитячої моди, який підготувала дитяча студія "Стиль і мода" під керівництвом Галини Уваркіної, я побувала і дещо "підгледіла" для вас.

Отож мода-2000 пропонує дівчаткам спіднички міні й максі, шорти, спідниці-брюки, комбінезони, бриджі, короткі піджачки. Колір — рожевий, білий, оранжевий, жовтий, червоний, зелений — вибирайте свій, той, який вам найбільше пасує. А для хлопчиків — брюки з жилетами, широкі штани з футболкою з капюшоном. Цей спортивний комплект доповнює рюкзак за плечима.

Дівчаткам 6—9 років мода пропонує побути принцесами: довгі пишні сукні рожевого чи білого кольору пасуватимуть усім. Лише не забудьте, що розтріпане волосся може зіпсувати таке вбрання, так само, як і кросівки. Для прохолодної погоди знадобиться брючний костюм: брюки широкі, нижче колін, піджак вільний. Старшим дівчаткам (9—14 років) надасть елегантності пряма спідничка нижче колін, короткий піджак, блузка, стрічка у волоссі.

Буде модним одяг з болоньї. Для дівчаток — коротенькі спіднички та курточки, комбінезони сірого і білого кольорів. Для хлопчиків — штани, безрукавки, куртки, комбінезони різного кольору.

Лілія ПРИЛЬ,
студентка факультету журналістики
Міжнародного інституту лінгвістики і права.

Фото Тетяни ГОЛЯК

Шановні батьки!

Вітаємо Вас! Хіба це не щастя, коли дитина переходить до наступного класу! Вона росте, і Ви знаєте, що у дорослому світі найбільше шансів їй можуть дати лише знання.

Ви помітили, як Ваш школярик частіше замислюється, наполегливіше шукає відповіді на наші завдання, вікторини, конкурси... Можливо, саме з «Барвінком» у нього з'явилася охота більше читати. Журнал знає, що треба школяреві, і може дати йому те, чого не навчать і сотні уроків.

Тож будемо і надалі разом вчити дитину пізнавати світ, його минуле і майбутнє, любити, шанувати батьків і родину, дбати про власне здоров'я й уникати небезпек і спокус. Щоб вона почувалася упевненіше, а Ви — спокійніше!

ЛОТЕРЕЯ!

Вже зовсім скоро відбудеться розіграш Барвінкової лотереї. Що слід зробити, щоб стати його учасником? Треба взяти квитанцію про передплату "Барвінку" на друге півріччя (або на увесь рік — річні квитанції теж братимуть участь у розіграші) і надіслати її до редакції. Квитанція буде лотерейним квитком. Хто ще не встиг передплатити журнал на друге півріччя, той має поквапитися, щоб не залишитися без конкурсів і лотерей з призами. А виграти цього разу можна ігрову приставку, фотоапарат, плеєр, ігри, книги.

Хто "Барвінок" передплатує і читає, той ніколи не програє!

ТЕСТ

АГОВ, СМІЛИВЦІ!

так
ні

Ти робиш вранці зарядку?

Любиш фільми жахів?

Вірши у природі?

Бойсиє темряви?

Кричиш на молодших брата чи сестру?

Захищаєш слабших за себе?

Любиш казку про котигоронка?

Ти часто плачеш?

Розмовляєш з незнайомими людьми на вулиці?

Хотів би мати пістолет?

Сам удома бойсиє залицятися?

Ти уникаєш зустрічей із старшокласниками?

З дівчатами б'гшея?

Ти зростаєш сміливою людиною. Але якщо будеш весь час хвалитися своєю сміливістю перед друзями, то швидко зі сміливця перетворишся на хвалька.

До сміливця ти ще не доріс, але в тебе є всі шанси ним стати. Загартовуй силу волі, не забувай про спорт.

Сміливцем тебе ніхто не називає, часто сам себе відчуваєш боягузом. Спробуй не боятися, переконай себе, що ти теж можеш вирости сміливою людиною. І до роботи – вдосконалюй свій характер.

"Хоч я ще маленька, але маю свою мрію. Коли виросту, то хочу стати вчителькою — навчати діток читати і писати. Адже нашій країні потрібні розумні люди, щоб вона стала багатією. Тож у майбутньому хочу допомагати хлопчикам і дівчаткам, щоб їхня доля була щасливою.
Анжеліка ШАБАТУРА, Вінницька обл."

"Мене зачаровують своєю красою небо і хмари. Моє життя у висоті — хочу стати льотчиком.
Роман ЛЮЛИК, Вінницька обл."

Конкурс триває

"У майбутньому я б хотіла стати дослідником планет. Мрію відкрити нову планету і назвати її своїм ім'ям. Моя планета і планета Земля дружитимуть. Це була б і моя частинка користі Всесвіту.
Юлія ГОРОБЧУК, Житомирська обл."

Ми — майбутнє!

"Барвінок" закликав вас, читачики, помріяти й уявити себе через 20 років. Мрійників серед барвінчат виявилось так багато, що листи з фотографіями й розповідями на конкурс "Ми — майбутнє" листоноша не встигає приносити з пошти. Ось якими стануть сьогоднішні барвінчата у 2020 році.

"Мрію стати такою людиною, котра знає кожну рослину, кожну тваринку, кожну зірку, кожен острів, вершину — все, що створив Бог. Мені дуже подобаються поля, ліси, ріки — буду вивчати їх і все знатиму про них.
Аня ЧАБАНЕНКО, Черкаська обл."

Брату лише 6 років, він теж починає вчитися. Бо я сказала, що не буду з ним в одній команді, якщо він погано вчитиметься.
Зоя СТОРОЖЕВА, Сумська обл."

"Ми з братом мріємо стати мільйонерами і працювати в одній команді. Люди цієї професії мужні, сильні, завжди приходять на допомогу. А тому ми з братом щодня виконуємо фізичні вправи. Знаю, що мільйонер повинен бути розумним, тому я наполегливо займаюся у підготовчій групі дитсадка."

"Мрію стати журналістом. І, можливо, у 2020 році буду редактором журналу "Барвінок". На сторінках журналу проведитиму багато конкурсів і нагороджуватиму переможців гарними призами.
Микола БОНЗЕРУК, Волинська обл."

"Через 20 років я уявляю себе знаменитим модельєром. Мене запам'ятають як людину, яка створила для людей гарний одяг, і кожен мав змогу купити його.
Олена ЧАКЛОШ, Тернопільська обл."

"Мрію посадити свій сад. Першу яблуньку я посадила, коли мені було три роки. А ще посадила три абрикоси і дві сливи. Доглядаю за ними, поливаю. У майбутньому хочу стати художником і малювати все. Я намаляю щастя — щоб не журилась мама і ніхто з дітей не плакав.
Марина ОДИНЕЦЬ, Київська обл."

"Коли я виросту, то досліджуватиму моря і океани. Багато ще загадок криється під водою. А я мрію їх розгадати. Щоб менше морських тварин і рослин гинуло. Можливо, мені пощастить дослідити, як жили морські тварини у далекому минулому.
Ольга БОНДАР, Кіровоградська обл."

"Я мрію стати лікарем-хірургом, співачкою, астрологом, космонавтом, художником. А все це через мою допитливість. Хочу відкривати нові секрети — адже стільки секретів на світі! Найбільше я б хотіла стати доброю феєю. Допомогала б людям, вони не хворіли б, жили щасливо, любили одне одного. Про це мені навіть сон наснився. Може, він і здійсниться. Тетяна БУРЕНКО, Херсонська обл."

Іванка ЛЕБІДЬ, Волинська обл."

"Мрію стати фотомоделлю. 2020 рік. Місто Барвінськ. З усього світу сюди з'їхалися фотомодели. Журі прискіпливо оцінює красунь і нарешті оголошує: "Міс фотомодель світу Іванна Лебідь, Україна!" На голову мені одягнуть дорожку корону. А корону й гроші я віддам голодуючим дітям, щоб вони більше ніколи не зустрічалися з голодом і холодом."

"У 2020 році я співатиму пісню "Несе Галя воду", бо буду українською співачкою. А ще мрію перемеряти всі гарні сукні, які є на світі."

Катруся ЗЕЛЕНЕНЬКА, Миколаївська обл."

"Я хочу збудувати дім і поселити в ньому всіх бездомних котів і собак. Знаю, що

за це ніхто ніякої зарплати не даватиме. Але я все одно хочу це зробити: допомогти тим, з ким люди поведи́ся жорстоко.

Ліда АФАНАСЬЄВА, Миколаївська обл."

"Уявляю себе в майбутньому знаменитою художницею. Матиму власну майстерню й картинну галерею. Всі впізнаватимуть мене, бо мої картини будуть виставлятися в багатьох музеях."

Дарина ОЛІШНИК, м. Дніпропетровськ"

"Уявляю себе в майбутньому суперпопулярною співачкою. У мене буде багато кліпів, часто виступатиму з концертами. А гроші з концертів передаватиму у притулки для дітей. Співатиму я чарівну пісню про добро. Хто її прослухає, той уже ніколи не зможе творити зло."

Олена МАЛА, Донецька обл."

"Хочу стати лікарем. Допомогатиму хворим і бідним. Не хочу, щоб страждали і вмирали люди."

Аня ПАСІЧНИК, Дніпропетровська обл."

"Через 20 років я стану відомою кіноактрисою. Зніматимуся в цікавих фільмах про давні часи."

Галина СТАРОДУБ, Хмельницька обл."

"Коли я виросту, то буду вчителькою. Зроблю важливі відкриття в математиці й фізиці. А ще відкрию дивну тварину."

Ія ХОРОВА, м. Київ"

А ти хочеш побачити своє фото в "Барвінку"? Тоді напиши, яким ти себе уявляєш у 2020 році, і разом з фотографією надішли розповідь до редакції. Конкурс "Ми — майбутнє!" триває. Його переможців наприкінці року буде відзначено призами.

ЗОРЯНИЙ КЛУБ

ПРИВІТ ВІД МУРИКА І ДИЗЕЛЯ

Фа-соль-привіт, барвінчата!

Отримуйте музичний привіт не лише від мене, а ще й від добре відомого вам гурту "Грін Грей" — новий альбом, який називається "550 mf". Напевне, знаєте, що народився гурт у 1993 році. Згодом його пісні стали дуже популярними, згадайте "Під дощем". "Грін Грей" отримував призи на багатьох музичних фестивалях. Основу групи складають Мурик (Дмитро Муравицький) і Дизель (Андрій Яценко). Дизель запевняє всіх, що він у рок-н-ролі з шести років, улюблений колір — оранжевий, улюблена пора року — травень. А найголовніша "шкідлива звичка" Мурика — здоровий спосіб життя, любить дощову погоду, улюблений колір — хакі. А "Грін Грей" люблять і в Україні, і за її межами. Хай щастить талановитим музикам!

КАМЕРТОНЧИК

«Барвінок» — всеукраїнський журнал для молодших школярів. Видається українською мовою. Заснований у 1928 році.

Засновник і видавець: редакція журналу «Барвінок». Свідоцтво КВ № 770, 28.06.94 р.

Головний редактор Василь ВОРОНОВИЧ

Відповідальний секретар Людмила КОЗІЙ

Редактор відділу літератури Світлана ПРУДНИК

Художній редактор Олександр БАСС

Коректор Світлана ГАЙДУК

Комп'ютерна верстка Віталія Новікова

Адреса редакції: 04119, м. Київ,

вул. Дегтярівська, 38–44. Тел. 211-04-98.

Тираж 45500 прим. Зам. 0-23

Друк — поліграфкомбінат «Україна»

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Журнал надходить до вас за пільговим поштовим тарифом завдяки сприянню ДП «ПРЕСА», його директора ГЕРАСИМЕНКА Валерія Вікторовича.

МІЦНИЙ ГОРІШОК

"Чому м'яч для гри у регбі видовжений, наче диня?" — запитував я у № 1. На конкурс надійшло багато листів. Але всі барвінчата написали: м'яч тому видовжений, що такий легше тримати в руках, з ним зручніше бігати по полю. Ні, м'яч має таку форму не тому, що цього вимагає гра. Просто так сталося, що...

В англійському місті Регбі, у графстві Йоркшир біля місцевого коледжу є незвичайний пам'ятник. На постаменті — кам'яний м'яч овальної форми і напис: "У 1823 році учень коледжу Уільям Вебстер Елліс порушив футбольні правила: схопив м'яч руками і побіг до

воріт суперників. Так народилася нова гра — регбі".

Отож у місті Регбі дуже любили грати у регбі. Але м'яч з ганчірок швидко псувався. Торговець Уільям Гілберт обшив шкірою сечовий міхур свині. М'яч вийшов легким, міцним і схожим на диню. Сталося це в XIX столітті, але й досі м'яч для регбі роблять продовгуватим за традицією.

Правильну відповідь на запитання надіслала **Галя ПОЛІЩУК** з Вінницької області. Вона й отримує в нагороду приз — дитячу енциклопедію. Молодець!

Таких міцних горішків, як запитання про шкіряну диню, у мене ще багато. Чекайте нових конкурсів з призами.

БАРВІНОК